

Posamezna številka:

1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 12. uri v 6. mesecu naslednjega dne ter dvakrat mesečno 190 k., polletno 90 k., letno 180 k., mesečno 15 k. Izstani po dogovoru, pri vsaki naročniški listini popust.

Nar.: na vsi strani "TABOR", MARIBOR, Jankova ulica št. 4.

Posamezna številka:

1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 12. uri v 6. mesecu naslednjega dne ter dvakrat mesečno 190 k., polletno 90 k., letno 180 k., mesečno 15 k. Izstani po dogovoru, pri vsaki naročniški listini popust.

Nar.: na vsi strani "TABOR", MARIBOR, Jankova ulica št. 4.

TABOR

Leto: II.

Maribor, četrtek 20. oktobra 1921.

Številka: 237.

Masaryk o boljševisizmu.

„Prager Presse“ z dne 16. t. m. objavlja članek prezidenta T. G. Masaryka o političnem antropomorfizmu. Ker se v našem novinstvu premalo razpravlja o znanstvenih vprašanjih sodobne politike, zlasti o bistvu socialnih pokretov, objavljamo v prevodu članek velikega državnika, ki nam v dneh enostranske, surove politične borbe odpira široko perspektivo v notranjost današnje družbe.

V Moskvi se blišči na vidnem mestu napis, da je vera za ljudstvo morfijski. To z drugimi besedami izraža ono, s čimer je obsodil verstvo znani Bakunin, ki je dejal, da je cerkev nebeska žganjarnica in žganjarnica nebeske cerkve. Bakunin je populariziral Feuerbachove teorije, a Feuerbach je formuliral in deloma dopolnil, kar so utili že stari filozofi pred njim, da ima verstvo svoj izvor v antropomorfizmu; da si namreč ljudje predstavljajo bogove v človeški obliki, po svoji lastni človeški, oziroma nečloveški (surovi, robati, brutalni) naravi. Pri boljševiskih je rezumiral ta nauk Bakunin v svojem abecedniku boljševisma.

Ne bom se spuščal v filozofsko prefraso vanje problema. Je to najvažnejši problem naše dobe, zvezan z imeni Kant in Hume, namreč problem, ali in kako daleč more in sme človek misliti in si ustvarjati naziranje o stvarih, ki leže izven njegovega čuta in izkušnje. Seveda gre pri tem zgolj za verske pojme. Takozvani antropomorfizem najdemo ne samo v področju verskih pojmov, marveč tudi na političnem in socialnem polju. Morebiti bom vprašanje, ki mi je pred očmi, razložil najlažje s sledečo anekdoto: Kmeti fantje so se nekoč pomenkovali, kaj bi storil kateri izmed njih, če bi postal kralj. Zupanov Janez je odločil spor z kategorično izjavo, da bi ves dan stal na gnojišču in pokal z bičem. To pomeni: Janez si predstavlja socialni ideal po svojem duševnem obzorju in svoji moralni kakovosti. To Janezekovanje, ta politični antropomorfizem, nam predstavlja ruski boljševisizem; neznan, nepreskušani komunistični ideal družabne organizacije je v praksi padel na nivo nepismenega ruskega mušaka. Sicer pa nam ni treba iti po primere političnega in socialnega antropomorfizma na Rusko, ker ga imamo dovolj doma, pred lastnimi očmi.

Socializem, socialni program ima težek problem: kako se izogniti takemu Janezekovanju?

Nemška socialna demokracija naglašava v svojem ravnokar sprejetem gorliškem programu, da je treba ohraniti pridobitve človeške kulture pred morebitnim propadom. Človeška kultura — to so najpopolnejši znanstveni in filozofski rezultati, umetniške in npravstvene vrednosti in njim odgovarjajoči ideal družabne ureditve; človeška kultura je sad nadindividualnega skupnega dela vseh narodov in njihovih najboljših mož, sad, ki se podeduje od pokolenja do pokolenja.

Če si hočemo ustvariti idealno stanje bodoče družbe, stanje, ki bo odgovarjalo zahtevam kulture, ne pa naziranjem in nagnenjem vaškega Janeza, tedaj mora biti ta ideal z vsemi svojimi elementi sestavljen iz izkušenj vseh časov; to pomeni, ideal bodoče družbe morajo koncipirati in izvesti ljudje, ki stoje na višini človeške kulture.

Marks je naglašal čisto pravilno in upravičeno, da je treba gojiti znanstveni socializem ter se je bil posvetil z vso vnemo študiju zgodovine, gospodarskega in socialnega razvoja. Izza Marks so se neprestano in temeljito pretresali problemi socialne reforme. Vojna je dala ruskim marksistom možnost uresničiti svoje ideale, ki so bili čisto marksistični. Poskus se je ponesrečil, ker se je moral ponesrečiti, zakaj roki

Državni zdravstveni svet.

LDU Beograd, 18. okt. 18. seja zakonodajnega odbora je bila otvorjena danes ob 10.30. uri. Na dnevnem redu je bilo poročilo 3. odseka, ki je bil predložil naredbo glede ustroja zdravstvenega sveta kraljevine z dne 21. jul. 1919. Ta naredba je bila izdana na podlagi sanitetnega zakona in odreja en sam zdravstveni svet kot najvišji organ pod ministrom narodnega zdravja. Naredba je bila v načelu sprejeta vsa. V celoti je bil sprejet odlok ministrskega sveta, s katerim se pooblašča ministrom za

narodno zdravje, da more otvoriti vzporedne oddelke in institucije na državni bolnici v Beogradu ter da more ustanoviti osrednje lekarsko in sanitetno skladišče. Ta naredba in njen obseg se bo natančno določila z zakonom. Nadalje je bila sprejeta naredba deželne vlade za Slovenijo od 23. aprila 1919, ki predvideva oblatno cepljenje proti epidemičnim boleznim. Odsek je predlagal, naj se raztegne ta odredba tudi na Dalmacijo, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri.

Davek na poslovni promet.

LDU Beograd, 18. okt. Trgovska zbornica je imela dne 17. t. m. konferenco, na kateri se je govorilo o načinu plačevanja davka na poslovni promet. Konferenca so se udeležili zastopniki trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic. Sklenilo se je napraviti pri finančnem ministru korake, da se izpremeni pra-

vilnik o plačevanju davka na poslovni promet s tem, da se znenostavi način plačevanja tega davka tako, da bo bolj praktično za državo in za davčne obvezance. Vse tri zbornice bodo izdelale spomenico, katero bodo predložile finančnemu ministru.

Ekspoze ministrskega predsednika Beneša.

LDU Praga, 19. okt. V svojem ekspoziju je izjavil ministrski predsednik dr. Beneš o notranjih nalogah svoje vlade: Vlada ne namerava letos zahtevati nobenih novih davkov in ne bo dovolila, da bi se izdajali nepokriti državni bankovci. Ker načrt češkoslovaške finančno-gospodarske konsolidacije ne more biti uresničen brez zaupanja inozemstva, mora češkoslovaška inozemstvu pokazati, da je zmožna kljubovati vsem današnjim finančno-gospodarskim težkočam, kar bo omogočila, da bo mogla država najti čas in kar se bo v kratkem tudi uresničilo. Ministrski predsednik je nato naznanil, da se pripravila načrt za zavarovanje starostnih invalidov, vdov in sirot. Nadalje je podal vladno izjavo, da se bo v najkrajšem času začela izvajati agrarna reforma in urejevali razmerje med državo in cerkvijo. V tem zadnjem vprašanju upa vlada, v razmeroma kratkem času prve uspehe svojega dela na

tem polju predložiti javnemu mnenju Češka vlada je trdno odločena, rešiti to nalogo v sporazumu z vsemi stranikami. Za Slovaško je naznanil minister vpeljavo okrožne ustave, za Karpatsko Rusijo pa celo vrsto ukrepov pravnega, gospodarskega in kulturnega značaja. Nato je govoril ministrski predsednik o zunanji politiki, katero mora voditi troje načel: Uveljavljanje pogodb, ki so izšle iz pariške mirovne pogodbe in ki pomenjajo odstranitev konfliktov okrog Češkoslovaške, dalje ustvaritev nove mednarodne atmosfere, v kateri bo zmogala brezna zmernost nad duhom sovraštva, nadalje sodelovanje Češkoslovaške s prijatelji in sosedi države v reorganizaciji srednje Evrope in utrditev miru v vsej Evropi. V teh smereh je Češkoslovaška vedno dosledno delovala. V zadnjih treh letih se ji je tudi posrečilo zoblikovati neko tradicijo svoje politike, katero bo skušala v bodočnosti še bolj utrditi.

Tekma kozaške konjenice.

Maribor, 19. oktobra. V nedeljo dne 23. oktobra t. l. bo priredila konjenica kubanskih kozakov na igrišču I. SSK „Maribor“ zelo interesantno, pri nas še neuprizorjeno zgodovinsko bojno igro na konjih. Proizvajali bodo 20 točk najvratolomnejših vojaških produkcij na izučeni domači konjih, ki so jih sami dresirali tekom 14 dni. Opozarjamo občinstvo, da si prisrbi vstopnice že poprej v trafikah Justine Maček na Aleksandrovi cesti št. 9 in Pavle Svetek v Gosposki ulici, ker je bil v drugih mestih, kakor v Zagrebu in Ljubljani pri blagajni velik naval in je mnogo občinstva moralo iti domov, ker ni bilo več vstopnic.

Grčija in Italija.

LDU Beograd, 18. oktobra. Presburo poroča iz Aten: List „Athenaiki“ piše, da je bil grški metropolit Adop, ker se ni hotel udeležiti uradnega sprejema italijanskega prestolonaslednika, deportiran na otok Paros.

Naše šole na Madžarskem.

LDU Beograd, 18. okt. Ministrski svet je sklenil, poslati madžarski vladi spomenico z zahtevo, naj se takoj otvori naše šole na Madžarskem.

Kongres UJU v Zagrebu.

LDU Zagreb, 18. okt. Tukaj se bo vršil 8. in 9. nov. kongres jugosl. učiteljskega združenja. Za to priliko je dovolilo prosvetno ministru učitelstvu primeren dopust.

Iz francoskega parlamenta.

LDU Beograd, 18. oktobra. Presburo poroča iz Pariza: Danes, v torek, bo francoski parlament nadaljeval svoje delo. Parlament bo razpravljal o raznih interpelacijah, ki se tičejo zunanje in notranje politike in katerih bo predloženih 40. Razprava o teh interpelacijah bo trajala gotovo nekaj dni in bo končala šele 28. t. m. Ker odide Briand dne 29. t. m. k washingtonski konferenci, menijo nekateri, da se bo ob tej priliki na zadnji seji, katere se se udeležijo Briand, glasovalo o zaupnici Briandovemu kabinetu. Toda Briandovi nasprotniki, pristaši nacionalističnega bloka niso več čvrsta skupina in zelo verjetno je, da se manever zoper Briandov kabinet, ki ga nameravajo izvršiti na zadnji seji, ne bo posrečil. Tudi če bi se ne mogli držati na vladi, ker bi nikakor ne mogli dobiti potrebne večine zase.

Ukičenje prevozne takse.

LDU Beograd, 18. okt. Finančno ministru je pripravilo predlog, da se ukine prevozna taksa za prevoz moke, petroleja in sladkorja, namesto tega pa se uvede dvojna taksa na luksuzne predmete.

Nemci o beneškem sporazumu.

LDU Beograd, 18. okt. Presburo poroča iz Berlina: Nemško časopisje kar najostreje napada italijansko vlado, kateri očita, da je postopala pri posredovanju med Avstrijo in Madžarsko pristansko.

boljševiki, da povem z eno besedo, ne stoje na višini človeške kulture — postali so bili žrtev svojega antropomorfizma.

Problem politič. antropomorfizma je tako obširen, da se ne da podati v enem razgovoru. Moderno mišljenje, mišljenje izza francoske revolucije je po svojem bistvu socialno in historično; svetovna vojna in revolucija pa sta ga samo pojačala. To mišljenje vrhovi in se koncentriira v ustvarjanju socialnega ideala, v idealni uredbi bodoče družbe. Gre za to, da bo sestava socialnega ideala v resnici na višku socialne in historične znanosti ter filozofije in na npravstveni višini človeške kulture. Ali da se izrazim strokovno: gre za sestavo kritike socialnega in historičnega mišljenja; besedo kritika je treba umeti v smislu dopolnitve Kantove kritike čistega razuma. Praktično — politično — gre za to, da se vzpostavi nova, moderna avtoriteta, ki bo dvignila socialne reforme na višino človeške kulture (primerjaj nasprotja med republikanstvom in monarhizmom, med parlamentarizmom in sovjetsko upravo, pravo revolucije nasproti legitimizmu).

Maksima, s katero je vaški Janez označil svoj vladarski ideal, se da razložiti sociološko tudi na drug način. Primitivni človek ni demokratičen, marveč monarhističen ali bolje: absolutističen; njegov ideal pokanja z bičem je v skladu ne samo z njegovim strahom pred delom, marveč tudi z absolutističnimi nagnjenji; on ne vporablja biča zgolj za svoje konje, temveč tudi za druge Janeze . . .

Naše morje.

Imamo svoje morje, imamo Jadran od Baroša do Ulčinja. Veliki del naše države leži ob morju. Danes se komaj zavedamo, da smo primorska država. Vzdrاملjeni od dolgega spanja, motnih oči, ki niso vajene širokih, daljnih razgledov, se ne zavedamo pomena ogromne morske sile, ki buta ob naše obale. Prej ali slej se bomo morali obrniti k morju in se otresti svoje zaspanosti, pa bomo prevrtali, presekali in obljudili vsa gorska rebra, vse starodavne skale, vse puste, kršne planjave, ki leže danes med sinjo Adrijo in bogatimi, plodnimi ravninami naše lepe domovine. Takrat bo morje pomenilo več, veliko več za vso našo državo. Ne bo več samo hranitelj kršne Dalmacije, temveč bo postalo pljuča cele velike Jugoslavije. Obrnjeni proti jugozapadu, bomo vdihovali s širokimi pljuči obnovljeno, razširjeno gospodarsko življenje vsega sveta. Dočim bodo zgoraj na severu — v naši nepozabljeni, neodri. Istriji mirali Trst, Pulj in Reka pod kremplji italijanskega vampirja, se bodo na naši jadranski obali širila mesta, nastajala nova pristanišča in se razcvitalo bujno, mladostno življenje . . .

Ali se bo to uresničilo, ali pa bo ostalo mična fatamorgana na našem obzorju? Vse to je odvisno od nas. Naša generacija je doživela dobo, ko se polagajo temelji nove, svobodne jugoslov. domovine. Nam ne bo dano, da doživimo izpolnitev teh velikih sanj. Toda nam je dana naloga, da delamo, ustvarjamo, zidamo — kamen na kamen. Mi moramo že sedaj položiti osnove za veliko vstajenje naše jadranske obale. Mi ne smemo pozabiti, da nas čaka morje kot lepa, bogata, osrečujoča nevesta. O nji moramo peti, za njo moramo pripravljati pot. Kakor so doži nekoč spuščali v morje zlat prstan, da simbolizirajo poroko Venecije z njenim ženinom Jadranom, tako moramo tudi mi s tiskom, z organizacijo in z drugimi sredstvi priprav-

pati dan, ko se Jugoslavija popolnoma združi z Jadranom in dobi od svojega pomorskega zemina neizmerne zaklade bogastva.

Da, tudi za morje se moramo zanimati. Se bodo prišli časi, ko nam bo stopilo to vprašanje v vsej svoji velikosti pred oči. In sram nas bo postalo, da smo se tako malo zanimali zanj in potratili toliko energije za malenkostne vsakdanjosti. Zanimanje za morje pa vzbujajo pri nas pomorski tisk. Zal, da je dosti skromen. Narodi, ki nimajo morja, kakor n. pr. Čehi, imajo o morju večjo literaturo kakor jo imamo mi, ki že dolga stoletja čuvamo njegove obale. Po prevratu se je pričelo v primorskih mestih živahno delo za popularizacijo pomorskega vprašanja. Ustanovila se je „Jugoslov. pomorska Matica“, ki je pričela v Dubrovniku izdajati list „Naše morje“. Zal, da je ta institucija hitro zaspala, kakor-tudi več drugih sličnih pokusov. Najživahnejše še deluje „Klub jugosloven. pomoraca“, ki ima svoj sedež v Zagrebu. Duša tega kluba je poročnik trgovske mornarice g. Rudolf Crnić, ki urejuje in izdaja list „Jugoslovenski Pomorac“. Ta list se spričo našega nezanimanja za morje in pomorstva komaj vzdržuje na površju. In vendar ima važno, vevlačno nalogo — dramiti nas iz zaspanosti, obračati naše megle navažene oči k solinčnemu morju. Ker list ne zadovoljuje strankarskih ali drugih instinktov naše mase, je docela neznan in preziran. Tako se v državi, čije bodočnost je ozko zvezana z morjem, ne more razviti noben list, ki propagira tako širok gospodarsko-političen program, kakor ga vsebuje ena sama beseda — morje...*

* List „Jugoslovenski Pomorac“ je dobro urejevan. Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Naročnina letno 80 K. Naroča se pri upravnistvu v Zagrebu.

Notranja in zunanja politika.

* Stajerski člani novega načelstva JDS. V novo načelstvo JDS za Slovenijo so bili v nedeljo izvoljeni v Ljubljani sledeči Stajerci: Dr. Fr. Lipold in Ivan Kežar, Maribor; Ivan Rebek in Vek. Spindler, Celje; dr. T. Gosak, Ptuj; Lovro Petovar, Ivanjokovci; Jos. Goropčevšek, Trbovlje in Anton Koder, Murska Sobota. V izvrševalni odbor pa: Fran Voglar, dr. K. Koderman, dr. Fr. Rosina, dr. Avg. Reisman in dr. Leop. Boštjančič, Maribor; dr. M. Dereani, Celje; M. Babič, Hrasnik; Ivan Bavkart, Ljutomer; Al. Ferlež, Rače; Iv. Kitak, Rog. Slatina; Fr. Kocbek, Gornji Grad; Al. Kukovec, Lešnica; Ivan Prekoršek, Delje; Ivan Pleskovič, Trbovlje; dr. Jos. Pučnik, Sl. Bistrica; Iv. Navšel, Obrež, V. Sel, Konjice; Jak. Vrečko, Slovenjgradec, dr. J. Zdošek, dr. L. Sliker, Brežice, dr. E. Kalan, Celje; J. Zemljčič, G. Radgona; J. K. Zdravec, Središče; Fr. Petelinšek, Oplotnica; Iv. Verdnik, Meza; Fr. Presečnik, Vransko; Mat. Marinšek, Soštanj; Gr. Kaiser, Dravograd; Anton Cvetko, Podčetrtek; Al. Baša, Zidan Most; Fr. Rajner, Rajhenburg; dr. F. Reš, Laško;

Dr. Ljudevit Pivko:

Pesem dobrovoljcev.

Da je bila tudi pesem nevarno in izdatno orožje v vojni, še niste slišali. Pesem je pomagala razbijati in razkrajati avstrijsko fronto. Mislite se slovanske vojake, ki so pod krutim nadzorstvom neslovanskih tovarišev in poveljnikov stali v fronti kot avstrijske straže. Ko je poglelo v pozni noči pokanje pušk in je zablodila misel domov, in se vpraševala, kaj bo z našo domovino po vojni, tedaj je z one strani, kjer je „sovražnik“ imel svoje jarke, zadonela — naša pesem. Ali veste, kaj je prihajalo Čehom na misel, kadar mu je „sovražnik“ zapel tisto krasno himno „Kje dom je moj“, in kaj je občutil Jugosloven, kadar so mu z nasprotni strani prizveneli zvoki „Lepe naše domovine“? Zaslutil je, da ni pravilno dvigati puško proti tem „nasprotnikom“, ki so stopili v borbo zoper Avstrijo na strani antantinih držav, morebiti je občutil, da so tam njegovi rojaki, borci za osvoboditev Slovanstva izpod nemškega in madžarskega jarma...

I. Brumen, M. Robota; K. Mavrič, Gor. Radgona; dr. F. Tavčar, Središče; dr. J. Fermevc, Ptuj; dr. M. Gorišek, St. Lenart; I. Sel, Zrkovci; K. Cimperšek, Sevnica in dr. Vinko Zeleznikar, Slovenjgradec.

* Afera madžarskega poslanništva na Dunaju. Kakor javljajo tukajšnji listi, se je policiji posrečilo dognati, da je šef dunajske ekspoziture družbe Futura, svojčas uradnik dunajskega madžarskega poslanništva Aleksander Maguray zlorabil uradni telefon dunajskega madžarskega poslanništva in kot državni razgovor sporočal nekaterim velikim bankam v Budimpešti kurze zuriške borze, predno jih je sprejel madžarski brzojavni dopisni urad.

* Vprašanje kralja na Madžarskem. Madžarski ministrski predsednik grof Bethlen se namerava po povratku iz Benetk posvetiti konsolidaciji notranjega političnega položaja. V parlamentu bo predlagal, da se ukine „pragmatična sankcija“ ter vprašanje kraljevih prerogativ, ki naj se v gotovih ozirom omeje. Narod naj „zaprosi“ kralja Habsburškega, da se odreče svojih pravic do Avstrije in do takozvanih nasledstvenih držav, nastalih na teritoriju bivše Avstrije. V sled agitacije stranke malih posestnikov za svobodno volitev kralja sta sklenila grofa Albert Apponyi in Julij Andrassy, da osnujeta legitimistični blok, ker se z Bethlenovo rešitvijo monarhističnega vprašanja ne strinjata. Bodočnost bo pokazala, ali se bo Bethlenu posrečilo rešiti to kočljivo vprašanje tako, da bo zadovoljil obenem legitimiste in male posestnike, kar je skoro izključeno.

* Izročitev komunističnih poslancev. Naša vlada je poslala po svojem diplomatskem zastopniku na Dunaju avstrijski vladi dokazni material o sodelovanju bivših komunističnih poslancev dr. Sima Markovića, Pavla Pavlovića, dr. Zivka Jovanovića in Dušana Čekića pri atentatu na regenta z zahtevo, da jih avstrijska vlada izroči. Po informaciji našega zastopnika na Dunaju je avstrijska vlada pripravljena, da krivce, ki se nahajajo na Dunaju pod policijskim nadzorstvom, izroči našim oblastem, čim prejme ta dokazni material.

* Kdo podpira Albance. „Agr. Taglart“ piše: Naša vlada je dobila zapne vesti o vojaških pripravah na Madžarskem. V budimpeštanskih tovarnah za municijo dela čez 6000 delavcev. Del te municije pošljejo v Albanijo, drugi del pa ostane v skladiščih. V Baranji je nastavljenih v raznih službah mnogo madžarskih častnikov. Vsi mlajši letniki bodo vpoklicani. V Baranji vlada teror.

* Amerika in Japonska. Pariški „Le Figaro“ prinaša izjavo ameriškega poslanika v Rimu, v kateri odkrito izjavlja, da se Amerika vojne ne boji ter da ima dovolj sredstev, da vsak konflikt zmagovalno dokonča. To je vsekakor neprikrita pretnja Japonski.

* Albanija v tuči resnice. Delegat miridske republike pri Zvezi narodov je prejel od predsednika miridske republike Marka Djonije nastopno depešo: Kot odgovor na pretenzije, ki jih je podal pred Zvezo narodov markiz Imperiali, bivši poslanik kraljevine Italije v Beogradu, sedaj član delegacije pri Zvezi

Tudi dobrovoljci v Italiji smo spoznali neizmerno moč svoje pesmi, prvič oktobra 1917 pri Asiagu. Po zimi zlasti februarja 1918, smo pa uvedli celo redni pevski pouk, da se naučijo čete lepo peti in da lahko prirejamo Avstrijancem na fronti izbrane koncerte. Poročnik Stane Vidmar je vodil po dvakrat na teden pevsko šolo, v katero smo zahajali častniki in vojaki-legionarji, ki so imeli posluš in glas. Izbira pesmi je bila vedno večja. Izposodili smo si pianino za mesečnih 10 lir in Stane je zapisoval napeve, včasih celo skladal, ker pesmaric nismo imeli. Vsak izmed nas je znal besedilo te ali one pesmi, mnogi so poznali tudi napeve ali celo posamezne glasove, Stane je pa itak mojster ne le v telovadi, temveč tudi v harmoniziranju: poizkušal je skladbo najprej na pianinu, za pol ure smo pa že imeli razpisane štiri glasove za moški zbor. Tako se je pomnožil naš pevski zaklad vsak teden za štiri do več pesmi. Ker smo bili v tisti dobi jugoslovanski in češki dobrovoljci še združeni v skupnih oddelkih, smo se skupno učili naših in čeških pesmi.

narodov in ki povdarjajo, ni treba hiteti z odpošiljanjem ankete v Albanijo, češ, da se ne razdražijo duhovi, predno pade odločitev veleposlaniške konference, izvolite izjaviti, da je ta italijanski strah zelo upravičen in sicer iz naslednjih razlogov: 1. Če bi anketa takoj dospela v Albanijo, bi našla tam zaloge pušk in drugega vojnega materiala italijanskega izvora. 2. Anketa bi v tem slučaju konstatirala prisotnost mnogih turških častnikov iz Kemalove armade, ki so jih prepeljali na italijanskem brodogovju iz Male Azije. 3. Anketa bi na licu mesta ugotovila: vlada v Tirani, puške, turški častniki in nekateri katoliški duhovniki; kratkomalo, vsa Albanija je za pravo eno samo orodje, s katerim Italija vodi vojno proti Jugoslaviji in na katere krvavih posledicah trpi obmejno prebivalstvo.

* Češkoslovaško proti beneškemu sporazumu. Češkoslovaški poslanik v Parizu Assucky, ki se nahaja tačas v Pragi, je izjavil uredniku „Slovenskega Reunika“, da Češkoslovaška pod nobenim pogojem ne more priznati beneškega sporazuma, sklenjenega med Avstrijo in Madžarsko na beneški konferenci. Izključno je, da bi Češkoslovaška na ta način podpirala Madžarsko pri kršenju in ne izvrševanju določb mirovne pogodbe. Sankcija tega sporazuma bi značila priznanje nasilne politike Madžarov in bi jih samo okrepila na njihovem reakcionarnem stališču.

* Kako so določene meje v Gornji Sleziiji. Iz Varšave javljajo: Poljska vlada je prejela obvestilo, kako je Zveza narodov določila meje na gornjelezijskem ozemlju. Poljska dobi Lublinec, Tarnovico, Königshütte, Katowice in Ples. Razen tega pripade poljski okraj Bitom brez mesta Bitoma, dalje okraj Ribnik, razen zahodnega dela, južni del okraja Hindenburg in del okraja Ribnik. V političnih krogih zatrjujejo, da bo sedež vojvodine v Katowicah.

* Pred kraljevim povratkom. „Jutr. List“ javlja: Zdravstveno stanje Nj. Vel. kralja Aleksandra je na potu k okrevanju. Po nasvetu zdravnikov ostane Nj. Vel. kralj do dne 25. oktobra v Franciji, na to pa se povrne v domovino. Kralj se zelo zanima za državne zadeve; posebno pozornost mu vzbujajo notranja situacija v državi. Po svojem prihodu v Pariz je g. Pašić takoj razložil vladarju najvažnejše zadeve notranje politike in ga seznanil z mednarodnim položajem v vprašanju reparacij in albanjskih mej, čijih rešitev se pričakuje prihodnje dni v Parizu. (Upajmo, da je to zadnja vest o kraljevem povratku. Nejasnih vesti je bilo že dovolj in se ni čuditi, da so inozemski listi prinašali fantastične izmišljotine o našem vladarju. Op. urad.)

Zanimivosti.

Zivljenje na luni. — Od berača do milijonarja. — Cudna obsodba.

Ze davno se je poročalo, da je neki ameriški astronom na havarški univerzi ugotovil, da se nahajajo na luni živa bitja, ki se po načinu življenja ne raz-

likujejo mnogo od prebivalcev Marsa. On sedaj sicer sam zanika, da bi živel na luni ljudje; trdi pa, da so gotovi znaki, ki se v določenem medčasu opazajo dokaz, vegetacije na luni. Vsak dan zraste na luni dve žetvi. Dan se razlikuje od našega dne ter je tako dolg, kakor naših štirinajst dni, ker obseva solnce luno tako dolgo. Profesor Pickering pravi, da je na luni tudi vročina, kar sklepa po tem, ker je zapazil, da se iz žrela vulkanov, ki se nahajajo na luni, dviga dim. Ko nastopi po temi na luni zopet dan, povzroča solnce rast neke rastline, podobne našim gobam. Ta rastlina raste posebno v okolici vulkanov. Dognal je celo razdelitev in floriste rastline. „Našli smo pred našimi vrati v neposredni bližini naše zemlje nova živa bitja, ki so podobna onim na Marsu, pravi dalje prof. Pickering. „Petdeset let jih nismo zapazili ter jim moramo sedaj posvetiti vso pažnjo, da nadomestimo ono, kar smo zamudili.“ Hudomuščuji pa pravijo, da vse skupaj ni nič ter da starega astronoma najbrž luna tika!

V mestni ubožnici v Lebi je že dalje časa živel siromašen, sivolas starček. Pred nedavnim pa je podedoval po nekem svojem sorodniku večjo svoto dolarjev ter na ta način postal čez noč milijonar. Kljub temu pa je ostal skromen in se nikakor ne namerava preseliti iz ubožnice v udobnejše stanovanje. Zanimivo pa je, da se je naenkrat našlo vse polno dobrosrčnih sorodnikov, ki se zanimajo zanj, dočim ga poprej še pogledali niso. On pa je ostal napram njim ravno tako gluh, kakor so bili oni prej napram njemu ter je vse svoje premoženje odaril — mestni ubožnici

Sodišče v Ratiboru je osodilo delavca Viljema Mika iz Makoschama radi umora na „smrt in dosmrtno ječo“. Nerazumljivo je, kako bo obsojenec najprej prestal kazen smrti in potem ostal še v dosmrtni ječi.

Dnevna kronika.

— Kulturen čin klerikaltev. V Gorenji vasi v Poljanski dolini so klerikalci po noči pomazali Sokolski dom z blatom. Posebno lepega opravila niso imeli izvršitelji te naloge, pač pa zelo primerno njihovi duševni izobrazbi in omiki.

— Dantejeve poštnje znamke. Ob priliki Dantejeve 600-letnice je izdala italijanska poštna uprava tri vrste znamk z Dantejevo sliko.

— Sin — požigalec. 35-letni Fran Savič sin posestnika Saviča v Pirečici pri Sv. Križu je v zlobnosti in iz maščevanja zažgal dom svojega očeta. Hiša je popolnoma pogorela. Skoda znaša 150.000 K. Sin je zažgal hišo, ker mu oče ni hotel izročiti gospodarstva ter je nato pobegnil.

— Most čez Muro v Dokležovju v Prekmurju bo v najkrajšem času dograjen in izrečen prometu. Tako dobi Prekmurje zvezo s Stajersko.

mobilih): v avtomobilih stojé smo zapeli odkritih glav svojo himno, nato smo pa hiteli po beli cesti gor mimo Lusiane na Col del Rosso.

Kaj je napravila naša pesem tukaj, na Col del Rosso, vam hočem pripovedovati.

Na Col del Rosso so stali takrat francoski strelci („chasseurji“), zraven njih na Col d'Echele pa laška brigada Livorno (33. in 34. polk). Avstrijsko fronto onstran v Val Frenzela je pa držal 12. strelski polk, ki je bil skoro čisto češki. K temu polku smo bili namenjeni. Hoteli so obiskati slovanske hoteli dobiti z njimi zveze.

Na sredi med Francozi in Lahji, pod sedlom med Col del Rosso in Col d'Echele smo zasedli oporišče, ki je dobilo takoj novo ime: „slovansko oporišče“. Odtod smo obiskali zvečer 28. marca avstrijsko (češko) posadko v Stoccareddo. Tihno smo razstavili najnujnejše varnostne straže, nato je pa intoniral naš zbor 22 pevcev slavnostno in ne preglasno himno „Kde domo moj“.

(Dalje prih.)

— Skrlatica v Zagrebu. Med za- greško mladino razsaja skrlatica tako, da so radi epidemije zapeli vse šole.

— Iz Zrkovc. Bivši gerent Rebernik v Zrkovcih je zadnji teden, kakor smo že poročali pred sodiščem pogorel; mož pa ima smolo, ker se bo moral v kratkem zagovarjati zopet radi nove obtožbe.

— Devica Marlija v Brezju. Okrajni šolski svet v Mariboru je imenoval gosp. Simona Krana, posestnika in mesarja v Dolgolah za šolskega ogleda. Mož je odločen pristaš SKS in velik prijatelj šole ter učiteljstva.

— Podpisujte delnice „Orient“, mednarodne trgovsko-spedijske delniške družbe v Mariboru. Zelja naših trgovskih krogov, naj bi se ustanovila trgovska spedijska družba, ki bi se pečala z vskladiščenjem blaga, s carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče ter tako nudila ceno vse one ugodnosti, ki jih podobna zasebna podjetja ne morejo nuditi, se je izpolnila. „Orient“ je tu in razpisuje subskripcijo delniške glavnice 1.000.000 dinarjev. Podpisovanje se vrši od 15. oktobra do 6. novembra t. l. Citajte tozadevne oglase! — Kakor izvemo naknadno, prevzema subskripcije tudi Ljubljanska kreditna banka in vse njene podružnice.

— Pokrajinska ustanova za industrijo in trgovino v Ljubljani. Ministrstvo za industrijo in trgovino je sklenilo, da se osnuje v Ljubljani pokrajinska ustanova za industrijo in trgovino.

— Minister za narodno zdravje, dr. H. Karamahmedović je zbolel v Sarajevu na legarju. Njegovo stanje je zelo kritično, obstoja pa upanje, da bo prebolel in okreval.

— Predrzen nemčur. „Ptujski list“ se je tiskal v edini ptujski tiskarni Blanke. Tiskarnar Blanke je razobesil povodom smrti ge. Ornirove, žene znamenitega bivšega ptujkega župana in slovenožrca Orniga na svoji hiši veliko, 6 m dolgo črno zastavo. Ob smrti kralja Osvoboditelja pa ta mož ni imel zastave, temveč samo pol metra dolgo papirnato cumjo. Ker je „Ptujski list“ to konstatiral in primerno ožigosal, ga je tiskarnar Blanke kratkoma vrzel iz svoje tiskarne in mu odpovedal nadaljnjo tiskanje, tako, da je „Ptujski list“, moral radi tega prenehati izhajati. Ali res pri nass takimi nadutimi nemčurji nimogoče napraviti enkrat za vselej red?!

— Kvaternikove kosti izkopane. V soboto so izkopali v Rakovici kost. znanega hrvatskega revolucionarja Evgena Kvaternika in tovarišev, ki so padli pred 50 leti kot žrtve proti Habsburžanom naperjene „rakovničke bune“. Telesne ostanke Evgena Kvaternika in tovarišev so slavnostno prepeljali v Zagreb in začasno položili v grobnico Zrinskega in Frankopana. Ni še določeno, kje bodo definitivno pokopani.

— Knez in tihotapstvo. Pred par dnevi so v dunajskem arzenalu zasledili madžarskega majorja Korbulyja, ki je tihotapil iz skladišča med nekimi starimi orožjem več zabojev municije. Major Korbuly je tajnik kneza Esterhazija in je tihotapil municijo po njegovem naročilu. Čemu rabi visokorodni knez cele zaboje municije? Zdi se, da se aristokrati zopet povračajo k običajem svojih prednikov, oborčujejo gradove in se žive z modernim načinom ropanja in kraljufanja.

— Ironija časa. Med tem ko so mariborski Slovenci praznovali na Glavnem trgu žalostno obletnico koroškega plebiscita, je 5 km pod mestom v Dolgolah bombardiral dr. Kupnik s svojo nemško družbo našo divjačino v imenu dr. Mravлага, ki se je iz samega sovraštva do nas preselil s svojo odvetniško pisarno iz Maribora v Celovec.

— Iz Radincev. Prijatelj mi je poslal izrezek „Straže“, ki piše na naslov ravnatelja vinorejske šole g. Zmavca, češ da sem vpisal svojega sina v vinorejsko šolo, kjer ga bodem solal na državne stroške. „Straža“ zahteva, da se mu ta školenja takoj odtegne. Temu nasproti izjavljam, da moj sin že drugo leto obiskuje vinorejsko šolo, a dosedaj nisem dobil niti vinarja kake podpore. Pač pa mi je znano, da se je svojčas solal s državnega in deželnega poslanca g. Roskarja v Grottenhofu in vzel polno

državno podporo. Mislim pa, da je go- spod Roškar ravno taki bogataš kakor jaz in bi imel jaz ravno toliko pravice do enake stipendije, kakor svoj čas on. Res sramota za list, ki hoče veljati kot gla- silo katoliške inteligence, da prinaša take laži. Jakob Zemljčič.

— Generalni konzul na Dunaju g. Savič je pospel službeno v Beograd, kjer ostane pet dni, nakar se zopet vrne na svoje mesto.

— Iz Dolgoš. Kakor smo izvedeli, pride prihodnji teden k nam na lov sam dr. Mravlag v lovišče, ki je še se- daj njegovo, kljub temu, da sovraži naš narod in našo državo, mu naša divja- čina vseeno diši.

— Grozen požar v Katovicah. Iz Katovic poročajo, da je dne 15. t. m. pozno popoldne začela goreti tamkajšnja mestna bolnica. Vsled vetra se je ogenj naglo razširil tudi na vsa bližnja po- sloplja in ker vsled velike suše primanj- kuje vode, je bilo gašenje zelo otežo- čeno. Skoda je neprecenljiva.

— Car Nikolaj II. živ? Pred nekaj dnevi se je vrnil iz Sibirije v Italijo grof Zaccaria, ki je bil v Rusiji tri leta in- terniran. Grof Zaccaria je izjavil, da mu je iz zanesljivega vira znano, da car Nikolaj II. in njegov sin še živita. Na- hajata se baje na Japonskem na dvora mikada, kamor sta pobegnili pred boljševiki. (Malo verjetna raca. Op. ur.)

— Nova država v osrednji Ameriki. Osrednjeameriške republike Honduras, Guatemala in San Salvator so se ze- dinile v eno državo, ki je sprejela ime „Centralnoameriška federacija“. Površina te nove države iznaša 100.000 angleških kvadratnih milj. Država šteje 4 milijone prebivalcev.

— Kongres žensk — delavk. V pondeljek dopoldne je bil v Zenevi odprt drugi mednarodni kongres žensk — delavk.

Ljudska knjižnica
Narodni dom, I. nadstr.
posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Tajinstvena avtomobilna nesreča.

Včeraj zvečer je dobila mariborska rešilna postaja obvestilo, da se je zgo- dila nekje pri Hočah grozna avtomobilna nesreča. Rešilna postaja je nemudoma odposlala na označeno mesto svoj re- šilni avto, ki je med Bohovo in Slivnico res našel na cesti ostanke popolnoma razbitega avtomobila, o kakem človeku pa ni bilo ne duha ne sluha. Komaj s težavo se je dal osvetliti to tajinstveno nesrečo v toliko, da je ta avto vozil včeraj popoldan v smeri iz Maribora s strašno brzino, gotovo 80 km na uro ter je na omenjenem mestu zadel v nek kmečki voz, naložen s poljedelskimi stroji, katerih ostanke leže istotako poleg ostankov avtomobila. Konjem se pa baje ni zgodilo nič, ampak so se samo opla- šili ter zbežali v smeri proti Hočam. Po številki avtomobila „Sl. 81“ se je ugo- tovrilo, da je bil last mariborskega okraj- nega glavarstva. Ljudje, ki so ga videli v polnem diru, pripovedujejo, da sta sedela v njem sofer in neka ženska, od katere so našli med razbitimi kosi še sveženj ključev in par lasnih igel. Naknadno se je sedaj ugotovilo, da je včeraj nenadoma izginila poleg soferja okrajnega glavarstva tudi neka natakarica gostilne Pavlič v Stolni ulici ter se domneva, da je bila to ona ženska, ki se je peljala s soferjem. Če je šlo tu za poizkušeno tatvino avtomobila, ali samo za vožnjo pod roko, ni ugotovljeno. Kam sta izginila sofer in njegova sprem- ljevalka in ali sta bila ranjena, se kljub vsemu poizvedovanju ni posrečilo do- gnati. Orožništvo skuša sedaj razvozlati to tajinstveno avtomobilno nesrečo.

Mariborske vesti.

Maribor, 19. oktobra.
m Poročil se je predvčerašnjem g. prof. glasbe Egon Kubiček z gđeno Her- mino Hofmannovo. Bilo srečno!
m Vzganje mariborske nemške mladina v Gradcu. Med našimi mar-

borskimi Nemci in nemčurji jih je že velika večina, ki so spoznali, da se na- haja Maribor v Jugoslaviji in da je radi tega za njihovo mladino neobhodno po- trebno, da se vzgaja v tukajšnjih šolah, kjer se nauči tudi slovensko, jezik, brez katerega se že danes ne more izhajati in ki bo najkrajšem času glavni pred- pogoj za nameščenje. Vendar pa jih je še veliko, ki v svoji mržnji do nas poš- ljlajo svojo deco v Gradec, da se v tamošnjih šolah vzgoji v strogem slavo- filskem duhu. Ta mladina prihaja ob počitnicah seveda domu, k staršem v Maribor, proslavlja svojo nemško „kul- turo“ ter sramoti in zabavlja čez vse kar je slovensko, v Gradcu pa vzdržuje kot glavni sieber „spodnještajersko nemško begunstvo“ ter agitira in hujska že itak zagrizene Gradčane proti nam. Če je to v našem narodnem in državnem interesu, naj presodi merodajna oblast, mi smo mnenja, da ni in da bi bilo treba, temu napraviti konec. Če so pre- povedali Italijani naši primorski mladini študiranje v Jugoslaviji in če so prepo- vedale naše oblasti Madžarom, našim podanikom študij na Madžarkem, bi bilo menda popolnoma umestno prepovedati tudi našim Nemcem študij v Gradcu in v Avstriji sploh. Ker dokler vzdržujemo mi Nemcem v naši državi nemške ljud- ske in srednje šole, jim menda ni treba hoditi v Avstrijo. Sicer pa se oni, ki daje svoje otroke študirati v Avstrijo, z njimi vred že sam izključiti iz našega državnega občestva. In take, ki se iz- ključijo že sami, bi bilo umestno izklu- čiti dejansko tudi z naše strani, s tem, da bi se jih poslalo za njihovo nadebudo mladino preko meje.

m Mestno električno podjetje ob- vešča vse odjemalce, da se v nedeljo, dne 23. t. m. od 6. ure zj. do 10. ure dop. prekine dobava toka.

m Skrb za domačo umetnost. Z ozirom na tozadevno našo notico v vče- rajšnji številki ugotavljamo resnici na ljubo, da smo bili napačno informirani. Slikarska dela v omenjenem lokalu so oddana izključno našim umetnikom, kar z veseljem konstatiramo.

m Shod vpokojencev. Vsi vpoko- jenci, vpokojenke, vdove in sirote, člani prvega splošnega društva vpokojencev (izvemši vojake), kakor tudi nečlani imenovanega društva, se vabijo na shod, ki se vrši dne 30. okt. ob 14. uri, v pro- storih restavracije „Halbvidl“ v Jurči- čevi ulici. Pridite vsi, ker je važno za vse!

m O mariborski carinarnici. Še vedno dobivamo pritožbe, glede postopanja s potniki. Obstoja na pr. naredba, ki do- voljuje potnikom izvoz zivil in živeža za pot v vrednosti do 1000 dinarjev. Čari- narna pa potnike zavrača in jih sploh ne pusti naprej. Čudno je, da se na- redbe, s katerimi se kaka olajšava ukine, razglasijo tekom 24 ur, naredbe, ki vse- bujejo olajšave za potnike, pa carinar- nicam po cele mesece še „niso znane“.

m Naša nacionalizirana podjetja. Nacionalizacija prejšnjih nemških pod- jetij je postala že prava ironija. Skoro vse firme brez izjeme, ki so se „nacio- nalizirale“, so v svojem bistvu ostale ravno tako nemške, kakor so bile poprej. Za vzgled se lahko postavi najnovejša mariborska „nacionalizirana“ tvrdka „Ejm“, ki je tudi še danes ravno taka kakoršna je bila pred „nacionalizacijo“. Njeni uslužbenci so ostali isti — Nemci, ki po večini ne znajo slovensčine več nego „Dober dan“, pa se še tega svojega znanja principijelno ne poslužujejo; isto- tako pa ima ta famozna „nacionalizirana“ tvrdka še vedno nemške tiskovine in uraduje še vedno nemško, čeprav je to celo po zakonu prepovedano.

m Darovi Jugoslovenski Matici. Vesela družba pri Mesariču v Selnici je nabrala za J. M. 106 K; policijski komi- sarijat 60 K; mednarodna spedijska družba „Orient“ 160 K; Ferdo Babič, ključavničarski mojster, potom postajne blagajne na glavnem koločvoru 60 K; iz nabiralnika za znamke v Sokolski pisarni, zbirka znamk in 8 K.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Kultura in umetnost.

x Renovacija našega gledališča. Polez razsvetlitev in nereditve odra,

je hotelo vodstvo gledališča renovirati tudi parter, lože in hodnika ter zapro- silo pri mestnem svetu za tozadevno kritje. Vprašanje je prišlo na dnevni red zadnje seje, na kateri se je vsled slabih mestnih financ sklenilo, da za zaenkrat prošnji ne more ugoditi, ker bi tozadevni stroški znašali 300.000 K. Sklenilo se je votirati primerno svote- le za desinfekcijo gledaliških prostorov, kolikor ne odgovarjajo sanitetnim in policijskim predpisom. Renovacije pa bo treba prepustiti za prihodnje leto.

x Delavska gimnazija. Na Král. Vi- nohradih pri Pragi se bo sporazumno s profesorskim zborom gimnazije v Hal- kovi ulici osnovala posebna gimnazija za delavce. Učni načrt bo urejan na ta na- čin, da se bo snov vseh osem letnikov predelala v dveh ali treh letih.

Sport.

: Prvak Slovenije S.K. Ilirija gostu- je v nedeljo 23. t. m. v Mariboru. Na- sprotuje ji naš I. S.S.K. Maribor. Priča- kuje se zelo ostro tekmovanje, ker sta si oba nasprotika po doseženih rezul- tatih sodeč precej enaka.

: Jugoslavija : Čehoslovaška. Med- tem ko se pri nas še v zadnjih dneh preiskuvavajo naši reprezentančni nogo- metaši za veliko mednarodno tekmo Jugoslavija kontra Čehoslovaška (dne 28. oktobra v Pragi), se v Pragi delajo velike priprave za sprejem naših sport- nikov. Praški „Pondelnik“ prinaša sle- deči članek, ki priča o stremljenju po- kar najlepšem sprejemu naših reprezen- tantov: Zupan mesta Praga dr. Baxa je prevzel protektorat te mednarodne tekme. Pri tekmi bo sodelovala vojaška godba. Jugoslovenom se pripravlja izvanredni sprejem. Pronirane so še sledeče tekme 30. oktobra v Brnu tekma Brno : Zagreb, 1. novembra v Bratislavi Bratislava : Zagreb. Od tega velikega sportnega do- godka, ki se bode uživo tvoril na histo- rični dan našega osvobojenja, nas deli le še kratka doba. Prvič po prevratu, bomo sprejeli jugoslovenski nogometni team in sigurni smo, da bode ta drago- cena prilika spontana izjava veselja, ker bomo lahko pokazali v metropoli naša republike našim jugoslov. bratom vse one simpatije, ki nas vežejo z čvrstimi vezmi. Praga bode pozdravila narodno moštvo Jugoslavije na tak način, da bodo naši mili gosti prepričani o iskreni ljubezni, ki jo čutimo za nje. 28. oktober, naš narodni praznik se bode vršil v znaku Jugoslovanov!

: Dunaj : Rapid : Hakoah 2:2. 25.000 gledalcev. Policija je morala pro- stor vsled prevelikega navala zatvoriti. Moravska Slavija, Brno : Wacker 2:4. Slovan (Dunaj) : Rennweg (Dunaj) 1:0.

: Sport. Izšla je 42. številka s sle- dečo vsebino: Reprezentančna tekma Čehoslovaška - Jugoslavija. — Kolesar- sko gorsko prvenstvo Jugoslavije za l. 1921. — Hašk (Zagreb) : Ilirija. — Rudolf Matz. — Kolesarski klub „Zvezda“. — Plezalni teren Tume. — Sportne vesti. — Razno.

: Reprezentance : Berlin : Basel 2:1. Dresden : Leipzig 1:0.

Sokolstvo.

o Predavanje g. inž. Ferd. Lušce „O Sijamu“, ki ga je imel 15. t. m. v „Mariborskem Sokolu“, je kljub rus- kemu koncertu uspelo zelo dobro. Ude- ležba je bila mnogobrojna (nad 150); zlasti srednješolska mladina je pokazala zanimanje za predmet, prilagajoč se njeni fantaziji. Predavatelj nas je uvedel v čisto nov svet, ki ga poznamo po večini le iz kakih Jules Verneov ali po- dobnih spisov. Ali snovi se mu je na- kopičilo toliko, da je kljub svojemu stremljenju, omejiti se na najpotrebnejše, v skoro dvournem govoru orisal le pot od nas do Sijama ter njegove zemlje- pisme posebnosti in zanimivosti. Naj- boljši del, kulturno, politično in socialno življenje je moral odložiti na drugič. Na to predavanje kakor tudi na tretje, ki obeta biti zlasti užitek za mladino, ker bo tedaj podal predavatelj svoje lastne romantične doživljaje, opozarjamo že sedaj. Natančnejša tozadevna obvestila bodo svoječas sledila. — Zdravo!

Glavni urednik: Radivoj Rehar. Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Gospodarstvo.

g Dobave mesa za garnizijo Ptuj. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se sklence 21. okt. t. l. ob 10. dopoldne pri Komandi mesta v Ptuj neposredna pismena pogodba za dobavo mesa za garnizijo Ptuj (dnevna potreba okoli 300 kg) za čas od 1. novembra do 31. dec. 1921. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi mesta Ptuj interesentom na vpogled.

Ernest Eckstein: 41

Afrodita.

Roman. Prevel: Rušan.

(Dalje.)

„Ze dve leti je tega,“ je nadaljeval Filostrat, „odkar sem zadnjič videl tega nadarjenega in duhovitega mladeniča. Bilo je to v Korintu. Izpregovoril sem tedaj z njim le par besed, a že takrat sem mu prerokoval veliko bodočnost. Pozneje, po obedu, mi moraš o njem kaj več povedati. Pred vsem pa tudi o tem, kar mi piše v pismu. Ta Konon kakor spoznavam iz pisma, hoče izpodrinuti arhonta Haridima. Tužnji Mileti! Ze prvi obed je utrdil prijateljstvo, ki se je par tednov pozneje razvilo med Menalipom in Filostratom. Nekdanjemu svečeniku se je dozdevala vladarjeva velikodušnost, iskrenost in častiljivost nenavadno simpatična. Filostrat je bil v vsakem oziru štedljiv, samo na polju umetnosti mu ni bilo žal zlata. V njegovih dvoranah so se nahajale najrazličnejše umetnine. Ce pase je oglašil na njegovem dvoru pevec, je bil vedno bogato obdarjen in nagraden.

Bilo je neltako štiri tedne po Melanipovem prihodu v Ikarijo, ko se je oglašil na dvoru neki pevec baš, ko so slavili vladarjev rojstni dan. Opeval je Odisejev prihod k Feničanom ter je bil burno pozdravljen. Zunaj je bil strašen dan. Temni oblaki so višeli na nebu, na morju pa je vladal strahovit vihar.

Tedaj je javil eden izmed vladarjevega spremstva, da se je severozapadno od obale razbila majhna ladja; valovi so vrgli na suho nekega mladega človeka, ki leži sedaj nezavesten v koči nekega ribiča.

„Odisej na feničanski obali!“ je vzkliknil Filostrat. „Čudno, da se je to zgodilo baš sedaj, ko je pevec opeval Odiseja. Pojdimo, da ga sprejmemo, kakor so Feničani sprejeli Laertovega sina.“

Potem se je obrnil k spremljevalcu, ki je to vest prinesel, rekoč:

„Idi ti sam, Ksimij, in poskrbi, da se vse stori in se tega človeka reši. Ce je Drakan znan kot gostoljuben, potem mora to tudi res biti. Ce je, kakor upam, še živ in svobodnega rodu, ga pripelji semkaj na dvor, če njegovo zdravje to dopušča. Ce pa je suženj, ga oddaj nadzorniku pristanišča, ki naj ga pogosti. Ce pa se je njegova duša preselila na drugi svet, poskrbi, da se njegovo telo pokoplje po obredu in običaju.“

Ksimij je odšel. Cez eno uro se je že vrnil. Tuje je živ, prišel je zopet k zavesti, doma je iz Melase in je svobodnega rodu. Sužnji so ga že prinesli na vladarjev dvor. Zove se Akontij.

Ko je Melanip to slišal, je skočil pokoncu. Ves ta čas o svojem varovanen ni ničesar slišal. Sedaj pa mu ga je usoda sama privedla zopet nazaj v naročje.

Tudi Filostrat se je razveselil. Ime mladega umetnika je od Melanipa že večkrat slišal. Melanip je bil prepričan, da bo Akontij ravno tako gostoljubno in milostljivo sprejet, kakor on sam.

Ze drugi dan je pozval vladar mladega umetnika k sebi. S svojim vzornim vedenjem si je Akontij takoj pridobil vladarjevo naklonjenost. Filostrat je hotel mladega umetnika trajno privezati na Ikarijo. Posla bi imel več kot dovolj. Predvsem je bil potreben nov Zeusov kip, za novo zgrajeno svetlišče v sredini mesta, a potem še cela vrsta drugih kipov, s katerimi je hotel Filostrat okrasiti svoj dvor.

(Dalje prih.)

Mala oznanila.

Jetika! Dr. Pečnik. Jetika! Današnje strogo znanstveno zdravljenje. Vsak jetičnik, ki hoče doma ozdraviti, naj kupi knjigo. V vseli knjigarnah. 48 strani, 9 kron. 1046

Enonadstropna hiša v sredini mesta s stanovanjem in trgovino na prodaj. Vpraša se Prečna ulica št. 4 pri gospodarju 2-1649

Pisarniška oprema se ceno proda. Naslov se izve v upravi Tabora. 1650

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese 217
Blago zapohištvo
Posteljno perje
izvanredno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospodska ulica št. 20
Pirohánova hiša.

Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Najlepša namizna jabolka

vsake vrste razpošilja od 25 kg naprej tvrdka

Oset & Cajnko
Slovenjgradec.

V sredo 19. oktobra 1921

ELITNI KONCERT

v Veliki kavarni

Prvi nastop solista goslača

JANA KUBICEKA

Povečan orkester

Program: 1. Mayerber: Koračnica krunanja iz Profeta
2. Mozart: Menuet iz Es-dur simfonije. 3. Dvorak: Slovanski ples VIII. 4. Parma: Rokovnjači 5. Gounod: Ave Maria. 6. Glinka: Dvom 7. Mascagni: Cavaleria Rusticana 8. Wienjowski: Souvenir de Moscou, Jan Kubiček 9. Poljakin: Le Canari 10. Rossini: Viljem Tell 11. Popper: Rapsodia Egon Kubiček. 12. Kubiček: Polonaise 13. Formanek: V ljubem gaju 14. Puccini: La Boheme 15. Jenko: Potera (overtura srbskih narodnih pesmi). 1610

Začetek ob 20. uri

Vstop prost

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu eksportno društvo 1560

Matheis, Suppanz & Co.
Komad po K 2.80.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vskladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih zaseb-

nih špediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to občekoristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“

mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

z delniško glavnico Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. št. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra,

štej. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca.

Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico.

Nominalni znesek po Din. 100.— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921.

Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. novembra 1921.

Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.

Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe „Orient“.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalci v Mariboru. Franc Gulda, trgovec v Mariboru. Ivan Koračija, trgovec v Mariboru. Peter Majdič, industrijalec v Celju. J. Medved, veletrgovec v Ljubljani. Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah. Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru. Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru. Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru. J. Samec, veletrgovina v Ljubljani. A. & E. Skaberne, veletrgovina v Ljubljani. Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru. Anton Tonejc in dr., import in eksport v Mariboru. Alojz Znidarič, trgovec v Mariboru. Eksportno društvo Matheis, Suppanz in drug v Mariboru. Jos. Serec, trgovec v Mariboru. „Drava“, lesna industrija d. d. v Mariboru. Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani. Ivan Lininger, veletrgovec v Ljubljani. Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj. Alois Senčar, trgovec v Ptuj. Miloš Gnus, glavni tobačni založnik v Mariboru. Franc Starčič, trgovec v Mariboru. M. Berdajs, trgovec v Mariboru. Karl Haber, trgovec v Mariboru. Prva Mariborska tovarna mila v Mariboru. Ing. Himmler Adolf, eksporter v Mariboru. Kobi Drago, industrijalec v Mariboru. Viljem Freund, tovarnar v Mariboru. Jakob Zadravec, industrijalec v Sirmišču. Karl Pertinač, industrijalec v Celju. Davorin Tombah, trgovec v Ptuj. Anton Brenčič, trgovec v Ptuj. M. E. Šepec, trgovec v Mariboru. Anton Jurca, industrijalec v Ptuj. 1600